ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 21ης Σεπτεμβρίου 1999 *

Στην υπόθεση C-44/98,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundespatentgericht (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

BASF AG

και

Präsident des Deutschen Patentamts,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 30 και 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρων 28 ΕΚ και 30 ΕΚ),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-P. Puissochet, πρόεδρο τμήματος, P. Jann, J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann (εισηγητή) και D. A. O. Edward, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola

γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η BASF AG, εκπροσωπούμενη από την Kornelia Zimmermann, Sachbearbeiter,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Ernst Röder, Ministerialrat στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, και τον Claus-Dieter Quassowski, Regierungsdirektor στο ίδιο Υπουργείο,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Jan Devadder, διευθυντή διοικητικών υπηρεσιών στη νομική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών,

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Jørgen Molde, νομικό σύμβουλο, προϊστάμενο διευθύνσεως στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη Γαλάτεια Αλεξάκη, της ειδικής νομικής υπηρεσίας Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον Βασίλειο Κυριαζόπουλο, δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη Monica López-Monis Gallego, abogado del Estado,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Kareen Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια διεθνούς οικονομικού δικαίου και κοινοτικού δικαίου στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και την Anne de Bourgoing, chargé de mission στην ίδια διεύθυνση,

— η Ιρλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Michael A. Buckley, Chief State Solicitor,

— η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενη από τον Marc Fierstra, βοηθό νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Christine Stix-Hackl, Gesandte στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Luis Fernandes, διευθυντή της νομικής υπηρεσίας της γενικής διευθύνσεως Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων του Υπουργείου Εξωτερικών, και Paulo Borges, νομικό στη γενική διεύθυνση Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων του ίδιου υπουργείου,

— η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Tuula Pynnä, νομική σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Erik Brattgård, departementsråd στο τμήμα εξωτερικού εμπορίου του Υπουργείου Εξωτερικών,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την Dawn Cooper, του Treasury Solicitor's Department, επικουρούμενη από τον Daniel Alexander, barrister,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Richard B. Wainwright, κύριο νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τον Bertrand Wägenbaur, δικηγόρο Αμβούργου,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της BASF AG, εκπροσωπουμένης από τους Winfried Tilman, δικηγόρο Ντύσελντορφ, Uwe Fitzner, δικηγόρο Rathingen, και Kornelia Zimmermann, της Δανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον Jørgen Molde, της Ελληνικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον Βασίλειο Κυριαζόπουλο, της Ισπανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τη Monica Lopez-Monis Gallego, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον Jean-François Dobelle, αναπληρωτή διευθυντή στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και την Anne de Bourgoing, της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον David Barniville, BL, της Ιταλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τη Francesca Quadri, avvocato dello Stato, της Φινλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την Tuula Pynnä, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπουμένης από τον Daniel Alexander, και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τον Bertrand Wägenbaur, κατά τη συνεδρίαση της 11ης Φεβρουαρίου 1999,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Απριλίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 29ης Ιανουαρίου 1998, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Φεβρουαρίου 1998, το Bundespatentgericht (ομοσπονδιακό δικαστήριο ευρεσιτεχνιών) υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ),

ένα προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 30 και 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρων 28 ΕΚ και 30 ΕΚ).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας BASF AG (στο εξής: BASF) και του Präsident des Deutschen Patentamts (Προέδρου του Γερμανικού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας) σχετικά με απόφαση του τελευταίου να θεωρήσει ως ανίσχυρο στη Γερμανία ένα ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ανήκον στη BASF με την αιτιολογία ότι ο δικαιούχος του δεν προσκόμισε γερμανική μετάφραση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

3 Η Σύμβαση για τη χορήγηση ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (στο εξής: Σύμβαση) καθιερώνει, κατά τα άρθρα 1 και 2, παράγραφος 1, ένα κοινό σύστημα δικαίου για τα συμβαλλόμενα κράτη (τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, την Ελβετική Συνομοσπονδία, το Πριγκηπάτο του Λιχτενστάιν, το Πριγκηπάτο του Μονακό και την Κυπριακή Δημοκρατία) στον τομέα της χορηγήσεως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, τα οποία καλούνται «ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας». Τα εν λόγω διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, οι επίσημες γλώσσες του οποίου είναι η αγγλική, η γαλλική και η γερμανική. Οι αιτήσεις χορηγήσεως ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας πρέπει να υποβάλλονται σε μια από τις γλώσσες αυτές.

4 Η χορήγηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορεί να ζητείται είτε για όλα τα συμβαλλόμενα κράτη είτε για διάφορα από τα κράτη αυτά είτε για ένα μόνον κράτος. Αυτό το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας παρέχει στον δικαιούχο, από την ημέρα της δημοσιεύσεως της σχετικής με τη χορήγησή του αναφοράς και εντός καθενός από τα συμβαλλόμενα κράτη για τα οποία χορηγήθηκε, τα ίδια δικαιώματα τα οποία θα του παρείχε ένα εθνικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας χορηγούμενο εντός του κράτους αυτού.

5 Το άρθρο 14, παράγραφος 7, της Συμβάσεως ορίζει ότι τα ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας δημοσιεύονται στη γλώσσα διαδικασίας, δηλαδή σ' εκείνη στην οποία υποβλήθηκε η αίτηση χορηγήσεως του διπλώματος. Οι σχετικές αιτήσεις ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας μεταφράζονται στις δύο άλλες επίσημες γλώσσες του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

6 Το άρθρο 65 της Συμβάσεως παρέχει τη δυνατότητα στα συμβαλλόμενα κράτη να ορίσουν ότι ένα ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας θεωρείται εξαρχής άκυρο εντός του οικείου κράτους εφόσον, στις περιπτώσεις στις οποίες το κείμενο του χορηγούμενου για το εν λόγω κράτος ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν έχει συνταχθεί στην επίσημή του γλώσσα, ο δικαιούχος του διπλώματος δεν προσκομίζει μετάφραση του εν λόγω κειμένου στη γλώσσα αυτή.

7 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας έκανε χρήση της δυνατότητας αυτής και εισήγαγε στον Gesetz über internationale Patentübereinkommen (νόμο περί των διεθνών συμβάσεων στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, *BGBl.* 1991 II, σ. 1354, στο εξής: γερμανικός νόμος) ένα άρθρο II, παράγραφος 3, που ορίζει τα ακόλουθα:

«1) Αν το κείμενο αιτήσεως, σχετικά με την οποία το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας σκοπεύει να χορηγήσει ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ισχύον στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, δεν έχει συνταχθεί στα γερμανικά, τότε ο αιτών ή ο κάτοχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εντός τριών μηνών από της δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως περί χορηγήσεως του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην *Ευρωπαϊκή Εφημερίδα Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας*, πρέπει να καταθέσει στο γερμανικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας γερμανική μετάφραση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και να καταβάλει τέλος σύμφωνα με τον ισχύοντα πίνακα τελών.

(...)

2) Αν η μετάφραση δεν κατατεθεί εμπροθέσμως ή κατατεθεί σε μορφή μη επιτρέπουσα την κανονική δημοσίευσή του ή δεν έχει εμπροθέσμως καταβληθεί το οικείο τέλος, το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας είναι εξ αρχής άκυρο στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

(...)»

8 Η BASF είναι κάτοχος ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας αφορώντος μια «σύνθετη ουσία για τη σταθεροποίηση βαφής αυτοκινήτων», το οποίο της μεταβίβασε με πράξη που πρωτοκολλήθηκε στο οικείο γερμανικό μητρώο στις 26 Αυγούστου 1997 ο προηγούμενος δικαιούχος του, η BASF Corporation, εταιρία εδρεύουσα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Η μνεία της χορηγήσεως του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, συνταχθέντος σε αγγλική γλώσσα, που παράγει τα αποτελέσματά του, μεταξύ άλλων, στη Γερμανία, δημοσιεύθηκε στις 24 Ιουλίου 1996 στην *Ευρωπαϊκή Εφημερίδα Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας*.

9 Με διάταξη της 5ης Μαΐου 1997 το γερμανικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας διαπίστωσε, δυνάμει του άρθρου ΙΙ, παράγραφος 3, του γερμανικού νόμου, ότι το εν λόγω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εθεωρείτο εξαρχής άκυρο στη Γερμανία, δεδομένου ότι ο προηγούμενος δικαιούχος του διπλώματος δεν είχε προσκομίσει εμπροθέσμως γερμανική μετάφραση του σχετικού κειμένου.

10 Στις 27 Μαΐου 1997 ο προηγούμενος δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής. Η BASF υποκαταστάθηκε στη θέση του προσφεύγοντος. Προς στήριξη της προσφυγής της, η BASF διατείνεται ότι το άρθρο ΙΙ, παράγραφος 3, του γερμανικού νόμου αντιβαίνει προς τα άρθρα 30 και 36 της Συνθήκης, καθόσον η κύρωση που επιβάλλεται σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης προσκομίσεως της μεταφράσεως του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας είναι ότι το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας είναι εξ αρχής άκυρο στη Γερμανία.

11 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundespatentgericht αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Συμβιβάζεται με τις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων (άρθρα 30 και 36 της Συνθήκης ΕΚ) διάταξη προβλέπουσα ότι θεωρείται άκυρο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας χορηγηθέν από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και ισχύον σε ένα κράτος μέλος, το οποίο έχει συνταχθεί σε γλώσσα διαφορετική από την επίσημη γλώσσα αυτού του κράτους μέλους, όταν ο κάτοχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν προσκομίζει στο Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας του εν λόγω κράτους μέλους εντός τριών μηνών από της δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως περί χορηγήσεως του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην *Ευρωπαϊκή Εφημερίδα Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας* μετάφραση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην επίσημη γλώσσα του ως άνω κράτους μέλους;»

12 Η BASF διατείνεται ιδίως ότι τα έξοδα μεταφράσεως των κειμένων των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας είναι πολύ υψηλά, οπότε οι πολυπληθείς δικαιούχοι διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας υποχρεώνονται να μην προσκομίσουν μετάφραση και, επομένως, να παραιτηθούν από την προστασία που παρέχει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εντός ορισμένων κρατών μελών. Η εν λόγω υποχρέωση στερεί έτσι τους ως άνω δικαιούχους από τη δυνατότητα να επωφεληθούν από τα αποτελέσματα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που χορηγούνται εντός όλων των κρατών μελών της Κοινότητας. Κατά την BASF, ο περιορισμός αυτός συνεπάγεται στεγανοποίηση της εσωτερικής αγοράς, καθόσον, σε ορισμένα κράτη μέλη, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προστατεύεται (εντός της λεγόμενης «προστατευόμενης» ζώνης), ενώ σε άλλα δεν προστατεύεται (εντός της λεγόμενης «ελεύθερης» ζώνης). Κατά συνέπεια, η επίδικη υποχρέωση συνιστά εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων αντίθετο προς το άρθρο 30 της Συνθήκης, που δεν δικαιολογείται από το άρθρο 36.

13 Συναφώς, η BASF διατείνεται ότι ο κατακερματισμός της αγοράς σε προστατευόμενες και σε ελεύθερες ζώνες έχει ιδίως δύο συνέπειες. Πρώτον, σε αντίθεση με τον δικαιούχο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, με εκείνον στον οποίο ο δικαιούχος αυτός έχει παραχωρήσει δικαιώματα εκμεταλλεύσεως και με τους ανταγωνιστές οι οποίοι έχουν την έδρα τους στην ελεύθερη ζώνη ή σε τρίτες χώρες, οι επιχειρηματίες της προστατευομένης ζώνης δεν μπορούν να μετάσχουν, εντός της ελεύθερης ζώνης, του ανταγωνισμού στην αγορά του οικείου προϊόντος. Κατά την BASF, οι τελευταίοι θα προσέβαλλαν το δικαίωμα ευρεσιτεχνίας αν εξήγαν το προστατευόμενο από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προϊόν από την προστατευόμενη στην ελεύθερη ζώνη. Δεύτερον, ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορεί να υποχρεωθεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα διαθέσεως στο εμπόριο της εφευρέσεώς του εντός της ελεύθερης ζώνης για να μη θίξει το υψηλότερο επίπεδο τιμών εντός της προστατευόμενης ζώνης μέσω του μηχανισμού των παράλληλων επανεισαγωγών, οπότε στην πράξη αποκλείεται από τον ανταγωνισμό εντός της ελεύθερης ζώνης.

14 Όλες οι κυβερνήσεις που άσκησαν παρέμβαση, καθώς και η Επιτροπή, θεωρούν, αντιθέτως, ότι ρύθμιση η οποία υποχρεώνει τους δικαιούχους διπλώματος ευρεσιτεχνίας να προσκομίζουν μετάφραση του εν λόγω διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην επίσημη γλώσσα του οικείου κράτους μέλους δεν είναι αντίθετη προς τη Συνθήκη, εφόσον δεν αποτελεί μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό των εισαγωγών, υπό την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης ή, τουλάχιστον, δικαιολογείται από το άρθρο 36 της Συνθήκης.

15 Πρέπει να εξεταστεί, καταρχάς, αν μια ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, που υποχρεώνει τους δικαιούχους διπλώματος ευρεσιτεχνίας να προσκομίζουν μετάφραση του εν λόγω διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην επίσημη γλώσσα του οικείου κράτους μέλους, αποτελεί μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς στις εισαγωγές κατά την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης.

16 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι πρέπει να θεωρείται ως μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς στις εισαγωγές κάθε ρύθμιση των κρατών μελών ικανή να παρεμποδίσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, το ενδοκοινοτικό εμπόριο (απόφαση της 11ης Ιουλίου 1974, 8/74, Dassonville, Συλλογή τόμος 1974, σ. 411, σκέψη 5). Εντούτοις, τα περιοριστικά αποτελέσματα που θα μπορούσε να έχει μια εθνική ρύθμιση επί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων μπορούν να έχουν καθ' όλα τυχαίο και έμμεσο χαρακτήρα, ώστε η υποχρέωση που θεσπίζει η ρύθμιση αυτή να μην μπορεί να θεωρείται ικανή να παρεμποδίσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών (βλ. ιδίως την απόφαση της 18ης Ιουνίου 1998, C-266/96, Corsica Ferries France, Συλλογή 1996, σ. I-3949, σκέψη 31).

17 Για να εκτιμηθεί αν μια ρύθμιση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης παρεμποδίζει το ενδοκοινοτικό εμπόριο, υπό την έννοια της νομολογίας αυτής, πρέπει να ληφθεί υπόψη ως βάση, κατά την BASF, η παρατήρηση ότι, λόγω του υψηλού κόστους της μεταφράσεως, πολλοί δικαιούχοι διπλώματος ευρεσιτεχνίας αποφασίζουν να μη ζητήσουν την προστασία των εφευρέσεών τους σε όλα τα κράτη μέλη της Ενώσεως και να περιοριστούν σε προστασία μόνον εντός ορισμένων από τα κράτη αυτά, δημιουργώντας έτσι έναν κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς σε «προστατευόμενες ζώνες» και σε «ελεύθερες ζώνες», με τις συνέπειες που αναφέρονται στη σκέψη 13 της παρούσας αποφάσεως.

18 Επ' αυτού, πρέπει να υπομνησθεί ότι στις δυνατότητες που έχει προς επιλογή ο εφευρέτης ο οποίος προτίθεται να ζητήσει την προστασία της εφευρέσεώς του με τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας περιλαμβάνεται και εκείνη που αφορά τη γεωγραφική έκταση της επιθυμητής προστασίας, η οποία μπορεί να περιορίζεται σε ένα μόνον κράτος ή να εκτείνεται σε περισσότερα κράτη. Η επιλογή αυτή είναι, καταρχήν, η ίδια, ανεξάρτητα από το αν ο εφευρέτης ζητεί τη χορήγηση ευρωπαϊκού

διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή κάνει χρήση των εθνικών συστημάτων χορηγήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας που είναι σήμερα εν ισχύι εντός των κρατών μελών. Η επιλογή αυτή πραγματοποιείται με βάση μια συνολική εκτίμηση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων κάθε δυνατότητας, που περιλαμβάνει, ιδίως, σύνθετες οικονομικές εκτιμήσεις σχετικά με το εμπορικό ενδιαφέρον το οποίο παρουσιάζει η προστασία εντός διαφόρων κρατών σε σχέση με το σύνολο των εξόδων που συνδέονται με τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας εντός των κρατών αυτών, περιλαμβανομένων των εξόδων μεταφράσεως.

19 Στη συνέχεια, κατά την BASF, η εν λόγω παρεμπόδιση απορρέει από το γεγονός ότι η εφεύρεση δεν προστατεύεται σε όλα τα κράτη μέλη της Ενώσεως. Κατά την προσφεύγουσα, υφίσταται παρεμπόδιση του ενδοκοινοτικού εμπορίου, καθόσον η εν λόγω αγορά κατακερματίζεται σε δύο χωριστές αγορές, στη μία από τις οποίες το προϊόν προστατεύεται ενώ στην άλλη δεν προστατεύεται, οπότε υφίσταται μια κατάσταση στην οποία ο εφευρέτης δεν έχει επιτύχει την πλήρη προστασία από τον ανταγωνισμό άλλων επιχειρηματιών οι οποίοι δικαιούνται να παράγουν και να διαθέτουν στο εμπόριο το οικείο προϊόν στα κράτη μέλη εντός των οποίων τούτο δεν προστατεύεται από τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

20 Ναι μεν πρέπει να γίνει δεκτό ότι είναι πιθανή η ύπαρξη διαφορών στη διακίνηση εμπορευμάτων ανάλογα με το αν η εφεύρεση θα προστατεύεται εντός όλων των κρατών μελών ή μόνον εντός ορισμένων από αυτά, εξ αυτού όμως δεν προκύπτει ότι η συνέπεια αυτή του κατακερματισμού της αγοράς πρέπει να θεωρείται ως παρεμπόδιση, κατά την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης. Πράγματι, οι επιπτώσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο μιας ενδεχόμενης καταστάσεως ανταγωνισμού στις μη προστατευόμενες αγορές εξαρτώνται κυρίως από τις συγκεκριμένες αλλά και μη προβλέψιμες αποφάσεις τις οποίες λαμβάνει καθένας από τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες ενόψει των οικονομικών συνθηκών της κάθε αγοράς.

21 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς μπορεί να έχει

περιοριστικά αποτελέσματα επί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, οι επιπτώσεις αυτές έχουν ένα τόσο τυχαίο και έμμεσο χαρακτήρα ώστε δεν μπορούν να θεωρηθούν ως παρεμπόδιση υπό την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης.

22 Επομένως, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 30 της Συνθήκης δεν εμποδίζει την εφαρμογή διατάξεων όπως αυτές του άρθρου II, παράγραφος 3, του γερμανικού νόμου, κατά τις οποίες ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, χορηγούμενο από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, το οποίο ισχύει εντός ενός κράτους μέλους και έχει συνταχθεί σε γλώσσα διαφορετική από την επίσημη γλώσσα του εν λόγω κράτους μέλους, θεωρείται εξ αρχής άκυρο όταν ο δικαιούχος του διπλώματος δεν προσκομίσει στο Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας του οικείου κράτους μέλους μετάφραση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους αυτού εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας δημοσιεύσεως στην *Ευρωπαϊκή Εφημερίδα Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας* της μνείας περί της χορηγήσεως του διπλώματος.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική, η Βελγική, η Δανική, η Ελληνική, η Ισπανική, η Γαλλική, η Ιρλανδική, η Ιταλική, η Ολλανδική, η Αυστριακή, η Πορτογαλική, η Φινλανδική και η Σουηδική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 29ης Ιανουαρίου 1998 το Bundespatentgericht, αποφαίνεται:

Το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 28 ΕΚ) δεν εμποδίζει την εφαρμογή διατάξεων όπως αυτές του άρθρου ΙΙ, παράγραφος 3, του Gesetz über internationale Patentübereinkommen, **κατά τις οποίες ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, χορηγούμενο από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, το οποίο ισχύει εντός ενός κράτους μέλους και έχει συνταχθεί σε γλώσσα διαφορετική από την επίσημη γλώσσα του εν λόγω κράτους μέλους, θεωρείται εξ αρχής άκυρο όταν ο δικαιούχος του διπλώματος δεν προσκομίσει στο Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας του οικείου κράτους μέλους μετάφραση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους αυτού εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας δημοσιεύσεως στην *Ευρωπαϊκή Εφημερίδα Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας* της μνείας περί της χορηγήσεως του διπλώματος.**

Puissochet Jann Moitinho de Almeida

Gulmann Edward

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Σεπτεμβρίου 1999.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

J.-P. Puissochet